

Õiguskantsler

Hr Marko Pomerants
Keskkonnaminister
Keskkonnaministeerium
keskkonnaministeerium@envir.ee

Teie nr
Meie 28.09.2016 nr 18-2/161074/1603921

Looduskaitseaduse väljatöötamiskavatsus

Austatud minister

Olete koostanud [looduskaitseaduse](#) (LKS) väljatöötamiskavatsuse (VTK). Vajalik ja mõistlik on kavatsus kaotada riigi ostueesõigus loodusobjekti sisaldava kinnisasja võõrandamisel (LKS § 16). Senise regulatsiooniga kaasneb suur halduskoormus, kuid riik ei ole ostueesõigust viimastel aastatel kasutanud, mis viitab, et regulatsiooni järele puudub vajadus.

VTK-ga tutvudes jäi lisaks veel silma, et kavandate mitmete muudatuste (nt muudatuste I ja III) tegemist, mille olulisust olete hinnanud pigem väikeseks. Sellest tekib küsimus, kas selliseid väheolulisi muudatusi on õiguskorda üldse vaja teha või siis on muudatuse mõju VTK-s alahinnatud.

Loodusobjekti kaitse alla võtmise ettepanek

VTK-s kavandatakse täiendada LKS § 8 ning täpsustada seda, milline peab olema loodusobjekti kaitse alla võtmise ettepanek. Muudatusega soovitakse vältida olukordi, mil kaitse alla võtmise ettepanek tehakse ala osas, kus kaitseväärtusega loodusobjekte tegelikult ei leidu.

Mõistagi ei ole tarvidust kulutada ressursse alusetute ettepanekute põhjalikule menetlusele. Õnneks võimaldab ka kehtiv LKS § 8 lg 3 taotluse saanud keskkonnaametnikul otsustada, millisel moel kaitse alla võtmise ettepaneku menetlust on mõistlik korraldada. Loodusobjekti kaitse alla võtmise põhjendatuse ja otstarbekuse ning kavandatavate piirangute otstarbekuse ekspertiisina saab ju käsitleda ettepaneku sisulist läbivaatamist ja hindamist keskkonnaametniku poolt. Kuivõrd Keskkonnaministeeriumis töötavad teatud valdkonna eksperdid, siis saabki ettepanekut läbi vaatav pädev ametnik otsustada, kas esitatud teave on usaldusväärne ning hinnata, kas esinevad LKS § 8 lõikes 4 sätestatud eeldused. Kui jah, siis algatatakse kaitse alla võtmise menetlus ning kui LKS § 8 lg 4 eelduseid ei tuvastata, siis ettepaneku menetlus lõpeb.

VTK-s nähakse lahendusena ette nõue, et edaspidi saaks kaitse alla võtmise ettepaneku esitada liigiandmete põhjal, mis on juba kantud keskkonnaregistrisse. Julgen kahelda, kas on mõistlik ja õige siduda seadusega igapähele antud õiguse kasutamine andmete registrisse kandmisega. Lisaks on riigil niikuinii kohustus kontrollida, kas isiku esitatud teave ohustatud liikide esinemise osas on tõene, sest liikide kaitse tagamiseks on vaja teada, kus neid liike leidub.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Ehitamine hoiualadel

VTK-s viidatakse vajadusele muuta hoiualal ehitamise regulatsiooni rangemaks ning soovitakse LKS § 33 lõiget 1 täiendada punktiga 9. Muudatus tähendab seda, et mis tahes hoone püstitamiseks hoiualale, milleks nt ehitusteatis esitamine polegi alati vajalik, tuleb edaspidi hankida hoiuala valitseja nõusolek.

Hoiuala teatist puudutav menetlus on reguleeritud LKS § 33 lõigetes 2-6 ning teatis tuleb esitada hoiuala valitsejale vähemalt üks kuu enne tööde alustamist. Kokkuvõttes tähendab see, et nt kui soovitakse elamust eemale (ehk väljapoole olemasolevat õuemaad) ehitada koerakuuti või kuivkäimlat, siis tuleks seda tegevust vähemalt kuu aega ette planeerida ning vastav teatis esitada.

Kavandatava muudatuse eesmärgiks on soov ennetada elupaiku ja kasvukohti kahjustavat tegevust hoiualadel ning hoida kokku ressursi, mis kulub elupaikade kahjustamisega kaasnevate rikkumiste menetlemiseks ning kahjustatud aladel endise olukorra taastamiseks. VTK probleemi kirjeldavas osas märgitakse, et Keskkonnaamet on fikseerinud 1-2 juhtumit aastas, kus 0-20 m² ehitusaluse pinnaga ja kuni 5 m kõrge hoone, mis ei nõua ehitusseadustiku järgi ehitusteatis, on hoiualadel püstitatud elupaika kahjustades.

Eelnevast nähtub, et 1-2 juhtumi vältimiseks aastaks soovib riik kohustada hoiualade maaomanikke (eraomandis on 46 248 ha hoiualade maad) küsima hoiuala valitseja nõusolekut tegevusteks, milleks seni pole teavitamist vajalikuks peetud. Arvestades, et loodusväärtused on seni säilinud, võib kahelda, kas sedavõrd jõuline riigipoolne sekkumine inimeste igapäevaelu detailide korraldamisse on vajalik ja mõistlik. Väga paljude maaomanike koormamine teavitamisega selleks, et hoida ära kuni 2 juhtumit aastas on ka selgelt ebaproportsionaalne meede, mis lisaks kasvatab nii maaomanikele kui ka keskkonnaametnikele langevat asjaajamiskoormust.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: justiitsminister, majandus- ja taristuminister